

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, június 10.

A törvényhatóság szelleme.

Arad 1910 június 10.

Bizvást a Kálmán király törvényével kezdhetünk: De strigis vero quae non sunt, nulla quaestio fia, — vagyis magyarul és szabadon: az aradi törvényhatósági bizottság szelleméről, mely egyáltalán nincs, szó se essek, törvény nem mond s ék.

Megdöböntő üresség, léleksorvasztó unalom üli meg az aradi közgyűlések tülledt légörét. Vannak pillanatok, kivételek és értékesek és momentumok, ritkán adódnak, nagy távlatokat nyitók, amelyek különös jellemző erővel, szinte eruptív módon tárják fel ennek a törvényhatóságnak a lelállapotát; s vannak olyan megnyilatkozások, amelyek betekintést engednek a közgyűlés szellemi strukturájának legtitkosabb rejtekeibe is, azokba az odukbba főként, amelyek szinte megvívhatatlannak látszó erősségei a legsötétebb és leghaladásellenőbb konzervatizmusnak.

Ilyen önleplező hangulatban volt a tegnapi közgyűlésen is a törvényhatóság, amikor szinte plasztikai fönsséggel bontakozott ki előttünk az a szellem, amely tulajdonképpen nincs és sajnos mégis van, az a retrograd világlátás, mely megöli minden kulturának, minden fejlődésnek. Az új színház ügye került ismét napirendre. Mikor a város kiváló és európai látkörű gazdasági táanácsosa, Löcs Rezső felvetette az új színház gondolatát, Arad egész közönsége megkönnyebbülten lélegzett fel s elismeréssel honorálta az ideát a májusi közgyűlés is. S mi történt tegnap?

Egymásután emelkedtek fel hangok, szinte vadul és fanatikusan csengők, amelyek szenvedélyesen támadták az új színház eszméjét s minden áron el akarták temetni az egész kérdést, pedig szentül meg vagyunk győződve róla, hogy az elfogult baritonok tulajdonosai maguk is jól tudják mennyire nélkülözhetetlen közszükséglet Aradon az új színház s hogy a város folyton emelkedő kultúrnívója mennyire megköveteli ezt az áldozatot. Es mégis meg akarták ölni, mégis el akarták temetni — Vajjon miből fakadt ez a beteges nyárspolgári indulat, mi inspirálhatta a nagystílű haladásnak ezt a vakmerő és ádáz megtámadását? Mi elsősorban egy magasán kifejezett, kórosan elfajult szociális önzésben keressük az okot, mely a pótdadó esésében és emelkedésében tükrözteti a salus rei publicaet, s közönséges anyagi szempontokra vezet vissza minden magasabb szellemi evolúciót.

Ez a tendencia uralkodik az aradi törvényhatóság többsége felett, ezért nem kell új színház és ezért nem vesz tudomást az

ilyen törvényhatóság arról, hogy meghalt Mikszáth Kálmán, a magyar géniusznak a jelenben legelső volt képviselője.

A nemzetiségi párt bukásának okai.

Olyan aradi forrásból, amely különben van értesülve — írja egy szegedi lap — a nemzeti-pártok viszonyairól, a következő rendkívül érdekes fölvilágosításokat közlik a nemzetiségi párt bukásának okairól:

A lezajlott képviselőválasztások eredményei közli jelentős az a tény, hogy a mielő nemzeti-párt, amely a választásokot tagjainak jelentékeny szaporodását remélte, az egész vonalon teljes vereséget szenvedett és a jövő országgyűlésen alig néhány taggal fog csak szerepelni. A párt legkiválóbb tagjai: Lukács László, Polit Mihály, Maniu Gyula, Goldis László, Vlár Aurél és mások, akik a múlt országgyűlésen akárhányszor kérekköztök voltak a képviselőház munkálkodásának, a választásoknál kisebbségben maradtak. Vajda Sándor pedig, aki három körületben is fölépített, csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel tudott néhány szavazattal mandatumot nyerni. A nemzetiségi frakció tehát teljesen megtörve kerül vissza a parlamentbe.

Ha ez az eredmény azt jelentené, hogy Magyarországon a nemzetiségek elfordultak vezetőiktől, jó volna, de hát a bukás oka nem ebben, hanem a párt belső viszálykodásában rejlik. A romániai fiatalabb, intelligens tagjai ugyanis rossz szemmel nézték Maniu, Vajda és Vlár hatalmát. Ezek rokoni összeköttetésben állanak a román komité elnökével, a létfalvi Papp Györggyel, akire Lukács Lászlónak van a legnagyobb befolyása, úgy hogy mindig az történt, amit ők akartak, amitál a párt vezetésében a családi intrikáknak jutott a legnagyobb szerep. Ez ellen sokáig hiába küzdött a romániai egy része, míg a nagyszabedű konferencia alkalmával kenyértörésre nem került a dolog. A harc az aradiaktól indult ki. Oncu, a Viktoria bank igazgatója, agy korára való hivatkozással, nem akart többé jelöltséget vállalni és maga helyett Boku Szevért, az aradi Tribuna szerkesztőjét ajánlotta. Ez utóbbi veje a szilvái polgármesternek, aki egyik oszlopos tagja a romániai liberális pártnak. Az aradiak úgy számítottak, hogy ennek révén közvetlen összeköttetésbe jutnak a romániai pártokkal. Erre Maniuek Bokut melölték, mire az aradiak faképnél hagyták a jelölőbizottságot.

Itt kezdődik a harc, innen magyarázható, hogy az aradi Tribuna ellentétes álláspontot foglalt el Maniual és az ő politikáját képviselő román lapokkal szemben. Ennek következménye az volt, hogy a román fiatalok erkölcsi pressiót gyakoroltak a papokra és tanítókra, hogy a választási küzdelemben teljesen passzive viselkedjenek, aminek azután a választásoknál meg is volt a látható eredménye.

Ezek az előzményei a románokra nézve oly lesújtó választási eredménynek. Hogy ez jelentős tordulatot képez a nemzetiségi politika terén, bővebb indokolásra nem szorul. Ezt a kedvező alkalmat, hogy a romániai zömét, elsősorban intelligenciáját hozzánk közelebb juttassa, föl is használja a kormány. Mert a választáson szenvedett vereség egyáltalán nem jelenti a nemzetiségi agitáció megszűnését. Bizonyára sokak szívét tölti el a bosszuvágy és az elkeseredettség és újból meg fog indulni a szervezés munkájai hogy helyrehozzák az elvesztett pozíciót.

Ez akcióval parallel tehát akciót fog indítani Mangra Vazul, aki mint a munkapárt egyik legexponáltabb tagja, maga köré fogja gyűjteni nemcsak a mérseket, de az elégtelien románok egy részét is. Már is beszélnek egy új párt alakításáról, de nyíltan nem fognak addig a politikai küzdőterén megjeleni, amíg teljesen kész tervszellet nem léphetnek a romániai elé és amíg nem lesz orgánusuk, amely politikájukat képviselni és őket a támadások ellen megvédeni lesz hivatva.

HIREK.

(Madarak és fák napja.) Az aradi összes állami és községi elemi iskolák növendékei f. évi június hó 12-én az aradi városligetben madarak és fák napja ünnepélyt tartanak. Az aradi állatvédő egyesület részéről Dr. Nagy Orbán a madár és állatvédelemről délután 4 órakor a növendékeknek a városligetben előadást fog tartani.

— Az anyós. A régi vicceslapokból is lassankint kikopnak már az anyósok rovására támadt úgynevezett adomák, de ugyátszik, az anyósok még mindig szerepelnek a kellemetlen történetekben. Kiskágyáról írja tudósítónk, hogy Csompó Józsiné fiatal menyecske öngyilkosságot követett el s a halálba anyósa üldözte. Szígoru anyósának bizonyult Csompó József édesanyja s örökös perpatvarral folyton a sarkában volt a fiatal asszonynak. Végre is megunt a sok kellemetlenséget a menyecske és gyufajelöltöt ivott. A kir. ügyészség vizsgálatot indított.

—Bár már látnám! Álmosd községben örökös veszekedésben élt Váci János és fiatal felesége. A napokban is összeveszték a fiatalok. Tegnap elkeseredve jelentette ki a férj:

—Nem tart ez már sokáig, elemészttem magam!

—Bár már látnám! kiáltotta bosszusan a menyecske.

—A férj erre felment a padlásra és felakasztotta magát.

Vizsgahangverseny. KLEIN SÁNDORNÉ zongora tanárő tanványaival ezidei vizsga hangverseny június hó 12-én délután 5 órakor az ipartestület dísztermében tartja meg válogatott szép műsorral.

Egy orosz nagyherceg a zsidókért. Pétervárról jelentik: Nikolai Michailovich nagyherceg fölszólította Oroszország összes zsidó rabbijait hogy gyűjtenék össze a zsidó temetőekben található föliratokat. A nagyherceg hozzáfüzte ehhez hogy csak azokat a sírföliatokat közöljék amelyek nevesebb emberek emlékét örökítik meg.

A nagyherceg már régebben érdeklődik a zsidók iránt—még pedig éppen ellentétes irányban mint ahogy például az orosz cár érdeklődik irányukban

Meg akarom mutatni Oroszországnak — mondotta — hogy mit dolgoztak hazánkban a zsidók és hogy mennyivel járultak hozzá a közös kultúrához. összegyűjtöm és kiadom azokat a sírföliatokat, hogy így a zsidó morál és a zsidó kultúszet megismerését a nagyközönségnek is hozzáférhetővé tegyem. A nagyherceg különben maga is jól beszél héberül és már régóta foglalkozik a héber irodalommal.

Tizenkét bosnyák katona Aradra érkezett. Érdekes, napbarnított arcú marcona legények

bosnyák katonának kék zubonya, piros feje tartkítja a korzó szinharmoniaját. A bosnyák katonákat valamelyik ezredhez osztották be szolgálattételre a magyar nyelv elsajátítása végett s néhány napig most Aradon tartózkodnak s itt a város látja el őket lakással és élelemmel. A bosnyák katonák ma már állomás helyükre utaztak.

— **Meghívás!** Az aradi tanítótöbbség Szegély alapja f. év. június hó 16. án d. u. fél 5 órakor a Kazinczy utcai polgári fiúiskola rajztermében alapszabályt módosító közgyűlést tart, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja: Az elnökség.

— **Francia aviatikus Aradon.** Az aviatika minden vonalon tért hódít minálunk. Budapesten még folynak a repülőversenyek, Szegeden csak nemrég rendeztek felszállást s ugye lehet a közel napokban Arad közönségének lesz része abban a látványban, hogy egy vakmerő aviatikus géppel fölszáll a levegőbe. Aradvároshoz ma érkezett Lupche Lipót francia aviatikusnak kérévénye s ebben arra kéri a tanácsot, hogy engedjék meg neki, miszerint e hó közepén saját szerkezetű géppel Aradon felszállhasson.

Lupche aviatikusnak neve meglehetősen ismertlen a repülő emberek gárdájában, mindazonáltal nincsen kizárva, hogy egy komoly aviatikusról van szó aki érdekes látványban fogja részesíteni az aradi közönséget. Lipche kérévényét egyelőre átadták Kovács Vince kulturtanácsnoknak s a napokban fognak határozni, hogy megadják e a franciának azt az engedélyt, hogy repülőművészetét Aradon bemutathassa.

— **Gyilkosság a faluban.** Besztercebányáról jelentik: E hónap 5-én éjjel a zólyom megyei Kisgaramoson Cája Adolf 20 éves henriktelepi lakost, mikor Kisgaramról hazafelé igyekezett, ismeretlen tettesek meggyilkolták. Nevezettnek több haragosa volt Kisgaramon és valószínű, hogy ezek valamelyike követte el a gyilkosságot. A csendőri nyomozás folyik. Egy idő óta napirenden vannak Kisgaramon az ilyen éjjeli támadások, verekedések és betörések. A múlt héten például ismeretlen tettesek betörték az ottani katolikus templomba és kirabolták Szent Antal perselyét.

— **A föld.** Nikita Illés pécskai lakos ez év februárjában nagyon össze veszett az apjával az öreg Nikitával. Földekről volt szó, amelyeket az öreg haszonbérbe vett, de fiának csak úgy akarta átengedni, ha száz koronát fizet, neki. A vitakozás hevében a fiatal Nikita lekapta a falon függő vadászfegyvert és rálőtt az apjára. A golyó a jobb vállon ment át és a háton jött ki. Az öreg vagy husz napig feküdt bele, a fiatal ember pedig ma állott az esküdtek előtt szándékos emberölés kísérletével vádolva. Nikita azzal védekezett hogy- nagyon be volt rugva és csak meg akarta ijeszteni. Nem tudta hogy a fegyver töltve van. Az esküdtek elfogadták a védekezést és Rácz Sándor dr. védbeszéde után, felmentették a földéhes Nikitát.

Circus Henry, ezen előkelő magyar lovarda vállalat üzletvezetősége értesít bennünket hogy Ashroff kapitány idomán: fókáival már nincsenek a Henry lovarda műsorában mert nevezett kapitánynak legjobban idomított fókái rövid időn belül megbetegedtek, kimúltak, ezáltal ezen azelőtt tényleg elsőrangú idomítás anyit veszített attraktív értékéből, hogy a nagy-szerű lovardai műsor keretének már nem felelt meg, ezért a kapitány el lett bocsájtva Henry igazgatótól, ezen szám helyett az igazgatóság a G. Georgia — Piccancnirus hírneves néger dal és táncz csoportot szerződtette, melyek egy igen érdekes képet mutatnak be: hogy élnek, táncolnak és mulatnak madagaskár szigetén. Anyi jó hír előzi meg ezen előkelő lovarda társulatot, hogy nagy érdeklődéssel várjuk a szombati megnyitói diszlocadást. A circus különvonattal holnap szombaton reggel 8 órakor érkezik meg Nagyváradról, és igen érdekes mutatványnak ígérkezik a hatalmas sátrak felépítése. Jegyek elővételben kaphatók Bloch H. papirkereskedésében.

Gyermekünnepély Moroyfalván. A mercifalvai tantestület agilis tagjai f. hó 6-án az Erzsébet ligetben sikerült gyermekünnepélyt rendeztek. Délután 2 órakor volt a kivonulás zene mellett. Az ünnepély a Szózzattal kezdődött Willkann Márton tanító vezetésével. Utána Samert Antal tanító növendékei tartottak sikerültnél sikerültebb tréfás szavakat, melyeket a közönség részéről elismeréssel fogadtak. Cirenner Lőrinc tanító növendékei

még magas távolugrás, futás, mászás, zsákugrás, lepényevés és lisztívadás. A program befejezésül táncra perdültek a kicsikék és nagy buzgalommal és kitartással lejtették a csárdást is. A mulatság végén a jelenlévő szülők és gyermekbarátok meleg elismerésben részesítették a fáradságot nem ismerő tanítókat.

— **Az Uránia színház** új műsorában való-sággal szenzációképen hat az a pompás kép, amely egy oroszországi farkasvadászatot elevenít meg előttünk, kiválóan érdekes és izgalmas részleteiben. Megelevenedik előttünk, amint a vadásztársaság utra készülődik, amint a kitűnően idomított orosz agarakkal a hatalmas hómezőkhöz, s való-sággal elragadnak azok az izgalmas percek, amelyekben az agarak az orosz föld veszedelmes bestiájával küz-ködnek és amelyekben végül a vadállatot leteperik. Ugy ez a néprajzi és sportszempontról kiválóan érdekes felvétel, mint az új műsor többi száma is a közönség osztatlan tetszését érdemli ki.

— **Kirándulás a Magas Tátrába.** Az „Aradi Turista Egyesület” f. évi július hó 24—31 én hét napos társas kirándulást rendez a „Magas Tátrába”. Ezen kirándulásra jelentkezni lehet július hó 3-ig az egyesületi irodában, (Deák Ferencz utca, Vass szálló) továbbá Bloch H., Ingusz I. és Fia és Kerpel Izsó könyvkereskedő cégnél kitett íven. Jelentkezési költség e. tagnak 140 korona, nem tagnak 150 koronára. Vasúti költség nélkül 105 korona, nem tagnak 115 korona. Részletes program-mal, írósbeli vagy szóbeli megkeresésekre, az egye-ület igazgatóság készséggel szolgál.

A nyomdászok sztrájkja. Gutenberg fiainak birodalmában még mindig tart a sztrájk, a szedők még nem tértek vissza elhagyott szekré-nyeikhez. Budapesten azonban a vidéki nyomda-tulajdonosok országos szövetsége és a szakcsoport küldöttei közt új tárgyalások indultak: ezek ered-ményétől függ, hogy hamarosan visszatér-e a nyom-dákba a békés munka korszaka. Annyi bizonyos, hogy a nyomdatulajdonosok ez alkalommal a harc-ban a munkások szervezetével szemben hatalmas, imponáló erejű összetartást szegeztek; ennek kö-szönhető, hogy a munkások túlzott követeléseit, amelyek semmivel meg nem okolhatók: az erős és jogos ellenálláson meg fognak törni.

— **Elvesztett egy másra nézve teljesen értéketlen, nyitott levelet a Karolina utcában.** Megtaláló kéri a Ferenc téri polgári iskolai igazgató-iro-dában átadni.

Aki az apját akarta lelőni.

— **Letartóztatták a buttyini orvos fiát.** —

— A nagybuttyini csendőrök tegnap délelőt egy Aradon is jól ismert úri családból származó fiatal embert kjsértek be az aradi királyi ügyész-séghez. A züllés útjára tévedt fiatal ember ellen édes atyja egy aradmegyei tekintélyes orvos tett feljelentést, mert a fia két ízben gyilkos me-rényletet akart elkövetni ő és a család többi tagjai ellen. A megtevédt fiatal ember **Fekete László** Olivér állítólag gyógyszerésztanhalgató kinek atyja **Fekete Jakab** dr. buttyini körorvos.

A körorvos fia ellen; a következő súlyos vádat emelte. Fiam **Fekete László** már kora ifjúsága óta kaland vágyó fiú volt. Tanulni nem akart, mindössze két polgári iskolát végzett, általában rossz magaviseletű fiú volt, a kin nem fogott sem a szülei intés sem a házi fenyték. Néhány évvel ezelőtt eltűnt a szülei háztól, so-káig nem tudtuk hogy hová lett, — mi történt vele, később arról értesültünk, hogy a fiú Ameri-kában van.

Ez év elején fiam váratlanul megjelent a szülei háznál, de dacára hosszas távollétének magaviselete nem változott. Könnyelmű és rosszindulatú fiú maradt. Folyton pénzért zak-latott. Jó ideig adtam neki, de később már annyira ment követelésével, hogy gorombán megfenyegetett, ha nem adtam neki pénzt. A múlt hónapban azzal fordult hozzám, hogy ad-jak neki pénzt, mert Amerikába akar menni, a hol gyógyszerért akar nyitni, de hogy hon-nan szerezte gyógyszerész képesítését az előt-tem is rejtély volt. Elutasítottam követelésével. Ekkor fiam revolvert fogott rám és így akart tőlem pénzt kieroszakolni.

En persze kidobtam házamból a javíthatlan fiut. Most hétfőn ismét dúlt ábrázattal lépett be fiam a házamba, ismét pénzt követelt. **Revolver és kés volt a kezében** és mindenkit leöléssel fe-

csendőrök oltalmát voltam kénytelen igénybe venni. A csendőrök az én saját kívánságomra a fiut letartóztatták, és bekísérték az aradi ü-gyészszékhöz, ahol előzetes letartóztatásba he-lyezték.

A fiu megbüntetését maga az apa is kívánja már csak azért is, hogy megjavuljon. A kir. ü-gyészszék a fiu elen két rendbeli zsarolás és életve szélyes fenyegetés miatt indítványozta a bűn-ügyi vizsgálat megindítását. **Domonkos László** vizsgálóbíró mér ki is hallgatta a fiut, ki ellen ellen elrendelte a vizsgálatot és a vizsgálati fog-ságot. **Fekete László** védőjének **Kertész Miksa** drt. nevezte meg, ki avizsgálati fogság elrende-lése ellen felfolyamodást jelentett a törvényszék vádtanácsához.

— **Gyilkolt, mert kosarat kapott** Véres és ha-lalos kegyetlen tragédia színhelye volt tegnap a kis biharmegyei falu, Venter község egyik por-tája. Mint onnan jelentik, megölték a falu szép asszonyát, a falu szép asszonyának százszor szebb leányát. A gyilkos egy szerelmes legény borzalmas vérengzése után főbe lőttet magát. **Gále Vazul** 25 éves venteri legény esztelenül belebolondult elhalt unokatestvére özvegyébe. **Gále Jánosné**. **Gále Jánosné** és hajadon leá-nya, aki szépségében még az özvegyet is tu-lszárnyalta, együtt lakatak a reájuk maradt há-zikóban. **Gále Vazul** hónapok óta udvarolt a me-nyecskének, de az özvegyasszony leánya tilta-kozott az ellen, hogy anyja házassági figyre lépjen. A legény végre is annyira elkeseredett, hogy tegnap este baltával a hóna alatt beállított a szép asszonyhoz háztűznézni. Kosarat kapott. A tagadó vállasz annyira elkeserített, hogy bal-tát ragadott és két védtelen fehércselédre tá-madt az éles szerszámmal. **Darabokra aprította mind a kettőt.** Kezüket, fíjüket, lábukat teljesen összevagdalta és a testüket szétroncsolta. Álla-tias tette után haza rohant revolvert vett magá-hoz, majd kifutott a község határába és főbe lötte magát. Szörnyet halt. A véres szerelmi dráma nagy izgalomban tartja a venter-holod vidéki lakosságot.

— **A trónbeszéd megszövegezése** Buda-pestről jelentik, hogy pénteken délután fél öt órakor **Khuen** miniszterelnök elnöklésével mi-nisztertanács lesz, amelyen valamennyi minisz-ter részt vesz. Ez a minisztertanács szövegezi meg a trónbeszédet.

Péter király lemond. Belgrádból jelentik:

A Vecsérni Novosz rendkívül feltűnést keltő cik-keket közöl arról, hogy **Péter király legközelebb lemond** a szerb koronáról. Az összes számott-tevő politikai körök és a diplomácia tudja, hogy a szenzációs tény közvetlen küszöbön áll. A belgrádi ujság azt írja, hogy a sajtótörvény meggátolja, hogy Péter lemondásának **igazi okát** megírhasssa. A lemondás azonban még a nagy skupcsina összehívása előtt fog megtörténni. A nag skupcsina most akarja megcsinálni az al-kotmányrevíziót. Azt mondja a V.N., hogy ezt a revíziót a fejnél kell kezdeni.

— **Csaló ügyvédjelöltek.** Kecskemétről je-lentik: A kunszentmiklósi társaság két kedvelt tagját **Gyurkovics László** dr. és **Kálnay László** dr. ügyvédjelöltek **lopás és közokirat hamisítás miatt letartóztatták.** Gyurkovics fogadott apja, **Lésicz Mátyás** vagyonos gazdálkodó nemrég úgy végrendelkezett, hogy a házastársak halá-la után a vagyont Gyurkovicsot illeti meg. 1910. március havában meghalt **Lésicz** s özvegye ha-gyatéki leltározást foganatosított. Ekkor Gyur-kovics kijelentette, hogy vagyont nem maradt; ez annál feltűnőbb volt, mert a végrendeletben be-tétkönyvekről és részvényekről is van szó. A kecskeméti ügyészszék a nyomozás alapján vá-dat emelt a két fiatal ember ellen. Gyurkovics a vizsgálat terhelő adatainak súlya alatt bevalotta **hogy meglopta az özvegyet, de mindenért Kál-nayt okolja.** Ennek alapján a vizsgálóbíró a két terhelhet vizsgálati fogságba helyezte, a letartóz-tatottak azonban ügyvédjeik után felfolyamodás-sal éltek s a budapesti ítéltábla 10 — 10 ezer krona biztosíték ellenében szabadlábra helyezte őket. A vizsgálat még mindig folyik a két ügy-védjelölt, valamint **Kálnay József** szegedi keres-kező elen, akit az ügyészszék bűnrészességgel vádol.

Szeretetteljes ünnepségekben részesítette ma este az aradi orvosi kar és a városi tisztviselői kar Posgay Lajos dr. és Tisch Mór dr. főorvosokat a Központi-szálló télikertjében a tiszteletükre rendezett társasvacsorán. Az ízlésesen feldíszített terem teljesen megtelt a két ünnepelt kártársaival és személyes jóbarátaival. Megjelentek a társasvacsorán Móra dr. és Schvay dr. törzssorvosok, Kónyi dr. és Hanke dr. ezredorvosok és több meghívott vendég.

A második fogás után szölgásra emelkedett Kádas Kálmán s a város tisztviselő kara nevében búcsúztatta szép szavakban Posgay Lajost, akinek hervadhatatlan érdemeit találó szavakkal ecsetelte. Az orvosi kar nevében Parecz Gyula dr. kórházi igazgató szólalt fel és üdvözölte Posgay drt. és Tisch drt., egyiket nyugalomba vonulása alkalmából, másikat abból az alkalomból, hogy Posgay dr. méltó utódja lett. Löwinger Miksa dr. a két kártársat köszönti fel. Ábray Lajos pedig a polgárok nevében üdvözölte a két ünnepeltet.

Posgay Lajos dr. meghatottan köszönte meg a lelkes, szívélyes ünnepeltetést, melyben részesítették abból az alkalomból, hogy hosszú közéleti működés után nyugalomba vonul.

Tisch Mór dr. ugyancsak meghatottan mondott köszönetet azért a lelkes és szeretetteljes ünnepséért, amelyben kollegái és tisztviselőtársai részesítik abból az alkalomból, hogy főorvossá nevezék ki. Igéri, hogy felelősségteljes állásában minden tehetségével tudásával szorgalmával a város polgárságának javára fog cselekedni.

Ezután még több lelkes felköszöntő hangzott el. A társaság emelkedett hangulatban sokáig maradt együtt.

— A főmői választások epilógusa. Fiuméből táviratozzák: A képviselőválasztást délutáni 6 órakor fejezték be és este hét órakor hirdették ki az eredményt, amely szerint Maylaender Mihály dr. választott képviselővé 970 szavazattal Zanella Richárd 556 szavazata ellenében. Az újonnan megválasztott képviselő erre több száz választó kíséretében a terembe ment, ahol Corossac Ferenc választási elnök — aki egyébként az ellenpárt vezére — hangsúlyozva pártatlanságát; átnyújtotta a képviselőnek a kerület mandátumát; kijelentette azonban egyúttal, hogy ez a mandátum a függetlenség legyőzését jelenti a korupció által. Maylaender átvéve a mandátumot, megköszönte az elnök pártatlanságát, de egyúttal kijelentette, hogy mandátum átadása kíséretében mondott szavait a leghatározottabban vissza utasítja. Minden további nyilatkozattól — ugymond — tartózkodik, mert mint volt podeszta, ismeri a hely szentségét, ahol van: a városház tanács-termét tiszteletben kívánja tartani. Maylaender Mihály, mint a kerület megválasztott képviselője, beakart mutatkozni Vio polgármesternek, de a történetek után kijelentette Dardi főtanácsosnak, hogy nem teszi meg a tervbe vett látogatást. A városházán óriási volt a tumultus; több letartóztatás történt.

— Gyilkosság az aradi vágóhídon. (Esküdt-széki tárgyalás). Ez év április 26-án délelőtt 10 óra tájban a közbiztonságért Petrák Béla bértisztító iparos Petrák Illés bértisztító segédet egy a marhavágáshoz használt késsel szíven szúrta, minek következtében Petrák azonnal meghalt. A bűncselekmény tulajdonképpen nem komoly ügyből keletkezett s csak véletlenül végződött emberhalállal. Petrák ugyanis kabátjával rásuhintott Petráknak az udvaron álló lovára, amit a fő gazdája látva, Petrák összeszidta. Petrák a sértéseket visszamondta, mire Petrák, aki éppen szalonát evett a kezében levő késsel a fejére ütött Petráknak, aki védekezésből, úgy ellökte magát, hogy az elesett. Amikor Petrák felkelt neki ment Petráknak és beledöfte a kést annak testébe. Petráknak aszúrás után még volt annyi ereje, hogy a vágóhíd igazgatójának irodájáig vánszoroghatott, ahol megkopogtatta az ablakot, de azután már végleg elgyöngült és összesett és meghalt. Ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi törvényszék esküdtbíróvája. Az esküdtbíró elnöke Bittó József kir. táblabíró volt, a vádat Kovács József kir. ügyész képviselte, míg a védelmet Kertész Miksa dr. látta el.

járás befejezése és a perbeszédnek elhangzása után az esküdték igazmondása alapján a bíróság a vádlottat két évi fegyházra ítélte.

Felvezetett a belügyminisztert.

A temesvári hadtestparancsnok felültetése.

A vármegyei háza bűróiban, jeleni nagyváradi tudósítónk, nagy az izgalom egy sok galibát okozó hamis távirat miatt. Táviratot maga a belügyminiszter kapta a minap Nagyváradról.

Belényesen Püspökiben veszedelmes zavargás nagyszámú katonaság sürgős kirendelését kérem. Alispán.

A telegramot hivatalos blankettán adták föl a annak hitelessége tekintetében semmiféle kétség nem lehetett. Hogy a belügyminiszteriumban sem fedezhetek fel semmi torzítást, letelevebben az bizonyíthatja, hogy azonnal, telefon útján teték meg az intézkedéseket. A miniszterium a temesvári hadtestparancsnoksághoz fordult, a hadtestparancsnok pedig táviratban utasította a nagyváradi állomásparancsnokot, hogy haladéktalanul indítsa utnak a katonaságot.

Igy történt aztán, hogy még azon napon külön vonaton indult Belényesbe öt század 101. ezredbeli gyalogos egy alezredes kommandója alatt és egy szakasz hetes huszár. Ugyanekkor lőhalálában vágattak ki Bihar-püspökibe is a huszárok. És kiderült, hogy Belényesben is rend van, és Püspökiben sincs veszedelem, katonaságra éppen-séggel nincs szükség és a főszolgabíráknak esztük ágában sem volt, hogy fegyveres erőt kérjenek.

Itt kezdődik a bonyodalom. A katonák visszatértek Nagyváradra. És ez a kirándulás a katonaságnak ez a harcos megmozdulása közel 8000 koronába került. De ez is hagyján. Az a kérdés, vajjon ki küldte az apokrif táviratot, kinek állott érdekében, hogy félrevezesse a hatóságokat. Az alispáni hivatal ebben az irányban folytatja most a vizsgálatot.

— Sajtóper a trónörökös miatt. E hó 11-én, szombaton, érdekesnek ígérkező sajtóper fog tárgyalni a budapesti esküdtbíró. Az elmúlt évben ugyanis egy fővárosi napilap, több cikket közölt Ferenc Ferdinánd trónörököséről. A cikkekben az állott, hogy téves az hír, mintha a trónörökös elensége lenne a magyaroknak. Ferenc Ferdinánd a cikkíró szerint, nemcsak hogy nem viseltetik elenséges érzülettel ellenünk, de bizonyos kérdésekben barátunk is. Alig hogy ezek a cikkek megjelentek, egy másik napilap nekirontott a szerkesztőnek és kérdőre vonta, hogy merészeli a trónörökös megvédésére, gerálni magát. Miután ebben a kérdőrevonásban személyes élti sértések is foglaltak, a megbántott szerkesztő sajtópört indított.

E sajtóper e hó 11-én fogja tárgyalni az esküdtbíró. A panaszos szerkesztő jogi képviselője dr. Ách Jenő ma nagyobb beadványt intézett az esküdtészek elnökéhez. Azt kérte ebben, hogy átiratilag keresessék meg a trónörökös főudvarmesteri hivatala, nyilatkozzék, igaz-e az, hogy a főmagánvádló már egy évtized óta azon fáradozik, hogy a trónörökös elleni tendenciózus híreket megcáfolja s őt a magyarok szemében úgy tüntesse fel, mint aki rokonérzelemmel viseltetik mellettünk. A kérvény sorsa felett csak szombaton dönt a bíróság.

TÁVIRATOK

Szerencsétlenség a budapesti repülőversenyen.

Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy az aviatikai versenyen ma súlyos szerencsétlenség történt. Frey svájci aviatikus, egy szinten a levegőben levő osztrák aviatikus gépét akarta kikerülni, de az erős légáram következtében motorja felmondta a szolgálatot és az aviatikus gépevel együtt mintegy 40 méter magasságból lezuhant. A repülőgép a tizkoronás tribünön ülő publikum közé esett, ahol az emberek nem

tént. Wágner főhadnagy feleségének az egyik lábát törött el.

Hofmann droguista egyik füle szakadt le, míg felesége hátgerinc-törést szenvedett. Hofmanné állapota reménytelen. A mai repülőgép versenyen leesett Varhalovszky és Latham is, gépük teljesen összetört, de maguknak az avatikusoknak komolyabb baja nem történt.

A mai választások.

Ujvidékről jelentik, hogy a választást délután a munkapárti és justh-párti választók között keletkezett verekezés miatt egy órára fel kellett függeszteni. A választás eredménye a következő: Slezákot Telekyvel szemben nagy többséggel megválasztották. — Szarvasról jelentik, hogy Zsilinszky Mihály és Havadr Dániel között pótválasztás lesz.

NYILT-TÉR.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Az 1910. évi június 4-én megtartott kisorsolásnál kisorsoltatott:

4% os, 50 éves, forintról szóló záloglevelekben.

4,699 000 K és

4% os, 50 éves, koronáról szóló záloglevelekben

486,000 K.

Az 1910. évi június 4-én kisorsolt záloglevelek 1910. évi október 1-től fogva úgy a jelzáloghitelintézményénél Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél ki fognak fizettetni.

A f. é. június 4-én kisorsolt és a korábbi kisorsolásokból még fel nem vett 4%-os záloglevelek számlajegyzéke a nevezett intézményénél és valamennyi bankintézetnél kívánatra ingyen kiszolgáltatik.

A kisorsolt záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvényhatáridővel megszűnik, tehát a f. é. június 4-én kisorsolt zálogleveleket illetőleg 1910. évi október 1-én.

Bécs, 1910. évi június 4-én.

Osztrák-Magyar Bank.

Popovics, kormányzó.

2355

Wolfrum, főtanácsos.

Pranger, vezérutká.

3148.—1910. T. sz.

Árvérel hírdetmény kiadott.

A máriaradnai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Paszkulesz Alexa végrehajlatának 168 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék a máriaradnai kir. járásbírósa területén lévő a mondorlaki 679. sz. telekjkvi A. I. 1, 2 rsz. 145—146/b és 1063/b hrsz. ingatlanokra 544 kor. kikiáltási árban, a mondorlaki 302. sz. tkvi A. I. 1. rsz. 293—294. hrsz. ingatlanra a 6. 2. a. Stefanusz Pásku javára bekebelezett haszonélvezet erintetlen hagyása mellett 980 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi június hó 4. napján délel. 10 órakor Mondorlak község-házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Árverezni az ándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldötti kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bálnapénzök a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt M. Radnán, 1910. évi május hó 24. n.

Az M. radnai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Polgar, kir. jarbíró.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1910. évi 9278. számú végzése következtében Dr. Böns. Károly ügyvéd által képviselt Posevitz Géza solymosi lakos javára 300 K s jár. erejéig 1910. évi május 3-án fogatosított végrehajtás útján le és felül foglalt és 2202 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: székvizgyári berendezés és egyéb ingók nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a m.-radnai kir. írásbíróság 1910. évi V. 241/2 számú végzése folytán 300 korona tőkekövetelés ennek, 1910. évi április hó 1. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalékos váltódíj és eddig összesen 104 korona 75 fill.-ben bírósági már megállapított költségek erejéig M. Radnán a 267. sz. háznál leendő megtartására 1910. évi június hó 11. napjának d. e. fél 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatnak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M. Radnán, 1910. évi május hó 30-án.

Tibor Árpád
kir. íbír. végrehajtó.

1192.—1910.

Magyarbányhegyes község előjárósága.

Erdemes előjáróság!

Az Orosháza új szentannai vasút terv megvalósítása végett az újabb értekezletet Orosháza község tanácsa termébe 1910. június 15-kének fél 11 órájára összehívjuk és kérjük, hogy a gyűlésen magát okvetlenül képviseltesse szíveskedjenek.

Értesítjük egyúttal, hogy a közeli jövőben a m. kir. államvasutak kereskedelmi osztályának egyik tisztviselője az érdekelt községek egy részét meg-

látogatja a végett, hogy a tervezett vasút várható jövedelmezőségéről adatokat gyűjtsön. Felkérjük, hogy a kiküldöttet barátságosan fogadni szíveskedjék, rendelkezésére adván gabona, dohány, cukor, répa, fa, kő, liszt és utazók szállítására vonatkozó s előre elkészítendő adatokat, s a község oly vendégének tekintvén őt, a ki az állami támogatás révén a vármegyék szűkmarkuságát potolni hivatott.

Legfontosabb tárgya lesz a gyűlésnek az építendő vonal irányának és községek hozzájárulásának végleges megállapítása. E két tárgy szorosan összefügg egymással, mert két érdekelt község vagy nagybirtokos között a vasút oda irányítottik, a melyik több hozzájárulást nyújt.

Ilyen érdek ellentét fordul elő a szőlősi uradalom és Csanádapáczka közt, továbbá egy részről Dombegyház- Kisiratos- Kurtics, más részről Mácsa Aradszentmárton között (amely község már eddig 50000 koronát szavazott meg) mert világos, hogy ha Dombegyház- Kisiratos- Kurtics község többet ad mint Mácsa és Aradszentmárton, a vonal a cél-szerűség egyenlő viszonyai mellett Dombegyház- Kisiratos- Kurtics felé irányítottik.

Ugyan ekkor az előmunkálati engedélyes kijelölésére vonatkozólag is megtörténik a döntés minthogy a vasútra vállalkozók már ajánlkoztak.

Amely községek lemondanak vagy esetleg megbízottjaikat el nem küldhetik, álláspontjaikat Magyarbányhegyes község előjáróságaival azonnal közölni szíveskedjenek, mivel vonalunk most már a tervezett Budapest, csongrádi csatorna és az aradi cukorgyár által is érdekelt van. Az értekezleten műszaki és vállalkozó egyéneket is szívesen látunk. A társhatóságok szíveskedjenek községük várható hozzájárulásáról az értekezletének teljesen megbízható adatokat nyújtani.

Kelt Magyarbányhegyesen tartott közös értekezletből 1910. június hó 6.

Pusztaföldvár község képviselőjében

Bakos Béla jegyző

Magyarbányhegyes község képviselőjében

Zachariás Béla jegyző

Dombiratos község képviselőjében

Unger Kálmán jegyző

Kunágota község képviselőjében

Szarka Samu jegyző.

Nagybányhegyes község képviselőjében

Chován Károly jegyző.

9926/1910. kh.

Hirdetmény.

Nacht Viktor fakereskedő aradi lakos a S. Sörház u. 3 sz. a. telkén falelep létesítése céljából telepengedélyt iránt folyamodván, az 1884. XVII. t. cz. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi június hó 13. napjának d. e. 8 órájára kitűztetik, ahelyre az érdekeltek ez uton is meghívottnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal ipartügyi osztályánál folyó évi június hó 13-án d. e. 8 óráig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a helyi észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem emeltetnének s ha köztekintetek gátolól fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30 §-a rendelkezése-hez képest kifog adatni.

Arad, 1910. évi június hó 6-án.

Sarlott,
főkapitány.

Betűszedő tanoncok! felvétetnek minden

magas fizetéssel! aradi nyomdában.

Keresek

két elárusítónőt és egy fiatal-embert, kik játék- és diszmuáru üzletben jártasok. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Német bonn-t keresek öt és tíz éves ejlentkezni Hajós Árpád gyógyszerárában Andrássy-tér 22. kérem. 2343

Ügyes segéd

a paraszt-rőfös és fonál-áru szakmából felvétetik. Kivántatik a magyar, német és román nyelv ismerete. Ajánlatok Wohlberg Lipót céghez Arad. 2348

Zálogházból

gyémánt és brilliáns fülbevaló és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket, ezüsttárgyakat, kiváltok és veszek. Farkas Strécher Arad, Tökölly-tér 1. 21

2 vizsgázott gépész, aki géplakatos is azonnal alkalmazást nyer, úgy a javításra, mint a cséplésre Szentendrey Bélánál Ujszentanna.

Kisjenőn Arad megye Horváth János éjjeli mulató heje a mely 7 éve fent áll hosszas betegség folytán haszonbérbe azonnal kiadó. 2292

Használt és új pénzszekrények olcsón kaphatók Roth József Arad, Eötvös-utca 3 sz. 2270

Faj borokat kölcsön hordóban 30 koronáért szállítok utánvételt Walter József szőlőbirtokos Császártöltés, Pest megye. 2272

Tavaszi divat album, utcai divat, blouz és alj, valamint gyermek divat album. Összesen 700 divat kép tartalmaz, a vaskos könyv ára 50 fill. Kapható Ingusz I. és II. könyvkereskedésében Arad, Andrássy-tér 16 és Weitzer János-utca. Megjelentek az összes francia nagy tavaszi divatlapok.

Szőlőbirtok vétele és eladása a hegyalján, előjegyzéseket elfogad Weber Károly bankbizományi irodája Világos. Telefon szám 20. 2156

Barna asszony írja meg cimemre, hol és mikor óhajt találkozni. 2340.

Egy gépész a nyári cséplésre, kezelésre és javításra felvétetik Lovász Albert és társa Pap Ferencnél Mezőkovácsházán. 307.

Fűszer-üzlet berendezés eladó és egy üzlet ajtó kiadóba Part-utca 1. sz. Reich Dávidnál.

A nyaraló és fürdőző közönség-figyelmébe ajánlom 90.000 kötetes kölcson-könyvtáramat 30.000 kötetes zenemű kölcsonzó intézet, Conzett és lampionok legújabb nyosabb forrása — Olcsóságok leoldópapírokban. —

Üzleti könyvek: strazzák stb. nagy iradai melléklet és írószerekben különlegességek. — Antiquárius.

Kerpel Izsó
könyvkereskedése,
Arad. Telefon 385. sz.

Kerékpárok

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Koch Dánielnál

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Kerékpár felszerelésekben nagy raktár, javítások azonnal és jutányosan eszközöltetnek.

Telefon 440. 87

Vaszek

vagy más tárgyakra átcsarólat

zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt, gyémánt és brilliáns tárgyakat,

DEUTSCHIZIDOR

órás és ékszerésznél

Weltzer János-utca. Minorita-palota

Arad legnagyobb óra és ékszerárátára, legolcsóbb bevásárlási forrás TELEFON 438

Erzsébet királyné-körül 26. szám alatt Dr. Barabás Béla házában a földszinti utcai

sarok lakás minden órában kiadó.

4—5 szoba, előszoba, üvegezett előcsarnok, fürdőszoba s egyéb mellékhelyiségekkel.

Értekezni lehet:

a házmesternével.